

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Páris Odön*
Cím: *Új iparművészeti múzeumot és Attila parkot kap Óbuda*
Forrás: *Pesti Napló*

Bp.
(Hely)

1930. I. 10.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (O)

Osztályozás

Tárgy *708*

Hely *Kiscelli kastély*

Idő *"1930"*

Személy

Uj iparművészeti múzeumot és Attila-parkot kap Óbuda

Miben egyezett meg Schmidt Miksa, a kiscelli kastély adományozója és a főváros? — 95.221 négyszögölnyi területet kap ajándékba Budapest, amelyhez még 33.800 négyszögölnyi telket kell megvásárolnia

(Saját tudósítónktól.) A főváros tizenkettes bizottságát szombatra összehívták. Ezen az ülésen fogtak véglegesen határozni Schmidt Miksa óbudai kiscelli kastélya és az Attila-park létesítése ügyében. Schmidt Miksa a fővárosnak adományozta gyönyörű kastélyát, de csak azzal a feltétellel, ha a főváros hajlandó a kastélyhoz tartozó kertet hatalmas nagy parkká kiszélesíteni és ebből a célból köteles a főváros a környező területeket megvásárolni. A főváros részére mindenestre anyagi megterhelést is jelent ez az ajándékozás és ezért van szükség a döntésre.

Erdő után most parkot vásárol a főváros — ezzel a jelszóval agyon lehetne ütni ezt az egész kérdést. Kétségtelen, hogy a fővárosnak most sokkal fontosabb problémái vannak, mint parkokat létesíteni, viszont a törvényhatóság pártjai nem nézik ezt a kérdést ilyen egyszerű esetnek, mert ha az ajándékozási szerződést a főváros nem fogadja el, úgy kétségtelenül nagy anyagi előnyöktől esik el.

Alaposan meg akarják vizsgálni az éremnek mind a két oldalát. Megnézik, milyen hasznot jelent a főváros számára az ajándékozás és milyen terhet kell vállalni az Attila-park létesítésével? A 12-es bizottság utasította a pénzügyi ügyosztályt, hogy a kérdésnek minden részletét világítsa meg. Az előterjesztés el is készült és emellett magát az ajándékozási szerződést is a bizottság elé terjesztik.

A *Pesti Napló*nak sikerült megszereznie a szerződéstervezetet és ennek alapján ismertetjük meg az eddigi tárgyalásokat.

A Közmunkatanács sürgösti a döntést

A Közmunkatanács sürgösti a főváros állásfoglalását. A kiscelli kastély környékén ugyanis többen építkezésre kértek engedélyt, ezt eddig megtagadták azzal, hogy ezen a területen park fog létesülni. Három évi határidőt tűzött ki erre a célra a közmunkák tanácsa és ez a határidő most lejár. Az építkezési tilalmat továbbra fenntartani nem lehet, tehát a fővárosnak most kell dönteni.

A közmunkák tanácsa különben az új park területébe beeső egyik ingatlant a közérdekre való tekintettel már meg is vásárolta.

Öt szakaszból áll az ajándékozási szerződés

Az ajándékozási szerződés öt szakaszból áll. Az első szakaszt majdnem változatlanul hajlandó elfogadni a főváros. Schmidt Miksa a bevezetésben utal arra, hogy egyrészt az Óbudát szegélyező hegyek szépsége, másrészt a magyar nemzet történelmi emlékezetes helyeinek tisztelete, régi építmények, műemlékek megbecsülése és a főváros iránt érzett mély vonzalom készítették arra, hogy a kiscelli kastélyt a magyar kultúra szolgálatába állítsa s olyan parknak létesítését mozdítsa elő, amely kétségtelenül Budapest büszkesége lesz.

Pontosan felsorolja a szerződéstervezet a különböző ingatlanokat, amelyek már eddig is a kis-

cellai kastélyhoz tartoznak. Schmidt Miksa ígéretet tesz a szerződésben arra, hogy *igyekezeni fog a szükséges területeket a jövőben is megszerezni.*

Az ingóságokról, műkínesekről külön intézkedik. Az eredeti szerződésben az volt, hogy az ingóságok, műgyűjtemények halála időpontjában mennek át a főváros tulajdonába, most azonban beleegyezett abba, hogy az ajándékozási szerződés aláírása időpontjában leltárt készítenek és ebben a pillanatban már minden a fővárosé lesz.

Az új múzeum és az Attila-park

A 2. pontban a múzeum létesítéséről intézkedik a szerződés. Eleinte úgy gondolták, hogy mint az *Iparművészeti Múzeum leányintézete* működne. A főváros ezt a tervet nem volt hajlandó elfogadni, mert ebben az esetben állami múzeumot kezelne a főváros. Az új szerződés szerint a kastélyban a főváros új iparművészeti múzeumot fog létesíteni.

Az Attila-park terve a már javított szerződésben így alakul ki: A főváros az egész területet örök időkre nyilvános parknak fogja fenntartani. Legfeljebb olyan épületeket emelhet, amelyek a nyilvános erdőszerű park keretébe beilleszthetők. A budai hegyvidékkel köteles a főváros az összeköttetést megteremteni, így a park be fog nyúlni a fővárosi erdővibe.

Schmidt Miksa haláláig fenntartja a maga számára a személyes használati jogot, de leltár szerint felelősséget vállal a jelenlegi állapot fenntartásáért. Bizonyos változtatásokat a fővárossal egyetértően tehet, amelyek éppen előmozdítják azt az intenciót, hogy itt gyönyörű park és múzeum létesüljön.

A 4. pont a legrövidebb és ez felhatalmazza a fővárost, hogy egyes műkíneseket értékesíthet, de ezen a pénzen olyan múzeális tárgyakat kell vásárolni, amelyek az új iparművészeti múzeum fejlesztését előmozdítják.

Az 5. pont állapítja meg pontosan a főváros kötelezettségeit a telkek vásárlása szempontjából, valamint öt alkalmazottat átvész a főváros. Az ajándékozási szerződés aláírásának időpontjában élvezett illetményeit tovább folyósítja haláláig. A főváros még kötelezi magát arra is, hogy gondos-

codik az Attila-parknak vízzel való ellátásáról és parkirozásáról.

33.800 négyszöglet kell megvásárolni a fővárosnak

A főváros hosszan indokolja meg az eddig végrehajtott szerződés módosításokat. Ebből kiderül, hogy **Schmidt Miksával** **hosszas tárgyalások folytak**. Eleinte 97.500 négyszöglet területet kellett volna a fővárosnak megszereznie, mintegy 32 építménnyel együtt, Schmidt Miksa kívánságát azóta úgy módosította, hogy **megelégszik 33.800 négyszögöl terület megváltásával**. A főváros szeretett volna még kisebb sávban kiegyezni, de a létesítendő park érdekében Schmidt Miksa ehhez a területhez ragaszkodott.

Az ajándékozó különben a legnagyobb készséggel hozzájárult a főváros minden kívánságához. Így nem tett ellenvetést, hogy a kastély külön iparművészeti múzeum legyen, készségesen beleegyezett, hogy már most csinálják meg a műkincsek leltárát. Schmidt Miksa megemlítette még azt is, hogy **Szépvölgyben is vannak olyan ingatlanai, amelyeknek a főváros erdőterületéhez kell tartoznia és ezt is hajlandó átengedni a fővárosnak.**

Mit kap Budapest?

Ezekután sorra veszik, hogy mit kap tulajdonképpen a főváros?

Schmidt Miksa a városnak adománnyozza a kiscelli kastélyt a hozzá tartozó hét házzal, melléképületekkel, kerttel, 680 négyszögöl területtel. Odaadja 32 ingatlant, összesen 64.372 négyszögöl területtel. Egy másik területet, amelynek nagysága 897,7 négyszögöl terület. Természetesen a főváros tulajdonába megy át az egész gyűjteménye és a szépvölgyi két ingatlan 25271,10 négyszögöl területtel.

Az ingatlanok összes területe 91.221 négyszögöl. Schmidt Miksa kijelentette, hogy haláláig igyekezni fog még néhány telket megszerezni, viszont a főváros számol azzal, hogy a parkhoz szükséges egész területet neki kell megvásárolnia. Ebben az esetben **33.800 négyszöglet kell megváltania, amelynek becserkéje 145.000 pengő**. Nem egyszerre vásárolná meg a főváros ezeket a területeket, hanem évről évre szerezne meg egyes telkeket.

A múzeum értékét ma felbecsülni szinte lehetetlen. Fentartása évi 25.000 pengőbe kerülne Budapest városának.

Az új Attila-park összesen 104.000 négyszögöl nagyságú lenne. Itt erdőszertű parkot fog a város csinálni s ennek a költsége 40.000 pengő kiadást

Cím:

jelent. Ehez hozzájárulna még a vízvezeték bevezetése, mely külön 8000 pengő.

Milyen áldozatokat kell hozni a fővárosnak?

A pénzügyi ügyosztály felsorolja a főváros apróbb kötelezettségeit is. A telekre rendezésekkel kapcsolatban elintézetlen jogi ügyek vannak. 5 százalékos ajándékozási illetéket kell fizetni az államnak. Az öt alkalmazott jelenlegi készpénz-illetménye évi 13.168 pengő. Ha park létesül, úgy az egész környéket csatornázni fogják és ennek a kiadására legalább 100.000 pengőt kell felvenni.

A kiadások összegezése tehát a következő:

1. Ingatlanok vásárlása	145.000 P
2. Parkirozás költsége	40.000 „
3. Vízvezeték a kastélyban és csatornázás	100.000 „
4. Vízvezeték a parkban	3.000 „
5. Villanyvilágítás a kastélyban	35.000 „
6. Kiscelli út csatornázása	25.000 „
7. Négy ingatlan hátrálékos vételára	13.600 „
8. Az Egyesült Téglagyárral folyamatban levő valorizációs per	40.000 „
9. Ajándékozási illeték az államnak	100.000 „

Összesen 506.600 P

Külön számítják fel az évenként visszatérő költségeket. Az építmények fentartása 57.000, az erdőszertű park fentartása 10.000, a múzeum költségei 25.000 és az öt alkalmazott illetményei 13.200 pengőt jelentenek, vagyis összesen 105.200 pengő kiadással kell számolni.

A főváros pénzügyi osztálya a maximális kiadásokat vette figyelembe, mert például az **Egyesült Téglagyár pervesztés is lehet és ebben az esetben semmi sem jár neki**. Remélik azt is, hogy az állami illeték nem lesz ilyen magas, hiszen közérdekről, park létesítéséről van szó.

Az ajándékozás mérlege

Az ajándékozás mérlegét úgy állítják fel, hogy **33.800 négyszögölnyi területet kell megszerezni, viszont 95.221 négyszögölnyi területet kap ingyen a főváros**. A muzeális gyűjtemény értékét nehéz volna megbecsülni. Csak az építmények **471.000 pengőt érnek**.

Lamotte Károly pénzügyi tanácsnok éppen ezért a következő javaslatot teszi:

»Kétségtelen, hogy a főváros nagy értékhez jut, de áldozatokat is kell hoznia, tehát szükség van a bölcs megfontolásra. A mi véleményünk szerint a főváros fogadja el ezt az ajánlatot. Ezt a javaslatot a

székesfőváros közönségének jól felfogott érdekében tesszük és annak a tudatában, hogy a főváros a nagy áldozatai mellett is csak nyerhet ezen a jogügyleten. Az a meggyőződésünk, hogy az ajándékoztól nem vette más szándék vagy gondolat, mint tisztán a főváros szeretete és önzetlen gazdagítása.

A főváros fejlődésének kétségtelenül újabb határkövet jelenti az Attila-park és a vele kapcsolatos múzeum létesítése. Elismerjük, hogy vannak talán ezidő szerinti égetőbb kérdései és feladatai a fővárosnak, de tekintettel arra, hogy önkéntes adományozás révén jut mindehez a főváros közönsége, tehát ha áldozattal is jár, mégis meg kell teremteni a kínálkozó kulturális tényezőket annál is inkább, mert a főváros önjelétől ilyenre ezidő szerinti nem volna képes.

A tizenkettes bizottságban a fővárosi pártok vezetői foglaltak helyet, ők fogják kimondani a döntő szót, de természetesen az egész anyag még a pénzügyi bizottság, majd pedig a főváros közgyűlése elé fog kerülni.

Paizs Ödön